

**«ИНТАР» ЖШС-інің өсімдік майларын өндіру цехының Әсер етуге экологиялық
рұқсат алу үшін материалдары бойынша
ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕСІ**

Жұмыстың мақсаты 2026 жылдан 2034 жылға дейінгі мерзімге «ИНТАР» ЖШС-інің өсімдік майларын өндіру цехына әсер етуге экологиялық рұқсат алу болып табылады.

«ИНТАР» ЖШС-інің өсімдік майын өндіру цехы Шығыс Қазақстан облысы, 070006, Өскемен қаласы, Абай даңғылы, 181/18 мекенжайында орналасқан.

Қазіргі уақытта кәсіпорын әрекет етуде, қолданыстағы 26.10.2018 жылғы № KZ15VDD00102734 қоршаған ортаға эмиссияларға рұқсат шеңберінде жұмыс істейді. Негізгі шикізат – жергілікті шаруа қожалықтарынан сатып алынған күнбағыс тұқымдары. Қайта өңделетін күнбағыс тұқымдарының көлемі өзгермейді және жылына 8000 т құрайды.

Цехтың құрамына келесі нысандар кіреді: күнбағыс тұқымы қоймасы, №1 нория, Петкус тазарту машинасы, тас ұстағыш, ұнтақтағыш және желдеткіш, жылу генераторының бөлімі.

Технологиялық жабдықты (куырғыштарды) жылумен қамтамасыз ету және ғимаратты жылыту үшін цехта қатты отынды жылу генераторы орнатылған. Күнбағыс қабығының жылдық шығыны 418 т, күнбағыс тұқымының қоқысы 50 т, Қаражыра кен орнының көмірі – 5 т (қыс мезгілінде қабық болмаған жағдайда резервтік отын) құрайды.

ҚР ЭК 2-қосымшасының 2-бөлімінің 4-тармағы 4.1.2 бөлімшесіне сәйкес, өсімдік майын өндіру цехы өндірістік қуаты тәулігіне 300 тоннадан кем өсімдік шикізатын өңдеу және қайта өңдеу объектісі ретінде II санаттағы объектілерге жатады.

«Шығыс Қазақстан облысы бойынша экология департаменті» РММ-сінің 28.09.2021 жылғы «ИНТАР» ЖШС-і үшін қоршаған ортаға теріс әсер ететін объектінің санатын айқындау туралы шешімімен II санат айқындалды.

Қызметті жүзеге асыру орны

«ИНТАР» ЖШС-інің өсімдік майын өндіру цехы Шығыс Қазақстан облысы Өскемен қаласының аумағында орналасқан.

Ең жақын «Өскемен-1» теміржол станциясына дейінгі қашықтық – 5,6 км.

Кәсіпорын өз қызметін жеке меншік құқығындағы кадастрлық нөмірі 05-085-030-150 ауданы 0,2069 га жер учаскесінде жүзеге асырады. Жер учаскесінің нысаналы мақсаты: өсімдік майын өндіру цехын орналастыру үшін.

Ең жақын тұрғын аймақ 222 м қашықтықта орналасқан.

Учаскенің бұрыштық нүктелерінің координаттары:

№ p/c	Учаскенің бұрыштық нүктелерінің координаттары	
	Солтүстік ендік	Шығыс бойлық
1	49°59'26.76"	82°38'18.52"
2	49°59'25.59"	82°38'19.65"
3	49°59'25.02"	82°38'18.34"
4	49°59'26.17"	82°38'17.13"

Атмосфералық ауаға әсері

Цехта атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының 11 көзі бар, оның ішінде 9 ұйымдастырылмаған, құрамында барлығы 14 ластаушы заттар бар. Стационарлық көздерден ластаушы заттардың болжамды шығарындыларының жалпы көлемі: жылына 24,517 т, оның ішінде қатты шығарындылар – жылына 6,664 т, газтәрізділер – жылына 17,853 т құрайды.

Халықтың денсаулығына теріс әсер етпейді, өйткені жүргізілген есептеулер негізінде тұрғын аймақ пен белгіленген 100 м санитарлық-қорғау аймағының

шекарасында атмосферадағы ластаушы заттардың шекті концентрациясының артуы анықталған жоқ.

24.07.2025 жылғы № KZ72VBZ00067141 санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыға сәйкес объект үшін 100 м-ге тең СҚА мөлшері анықталды (объектінің қауіптілік класы IV).

Су ортасына әсері

Өсімдік майын өндіру цехын пайдалану кезеңінде сумен жабдықтау – қолданыстағы су құбыры желілерінен орталықтандырылған. Су бұру кәрізге көзделеді. Шаруашылық-ауыз су қажеттіліктеріне су тұтыну көлемі тәулігіне 0,425 м³, жылына 85 м³ құрайды.

Өсімдік майын өндіру цехы Үлбі өзенінің белгіленген су қорғау аймағы мен белдеуінен тыс орналасқан, өзен арнасынан шамамен 580 м қашықтықта.

Ластанған ағынды сулардың жер үсті су объектілеріне төгінділері жоқ. Өзеннен су алу жүзеге асырылмайды. Жобалық шешімдер мен табиғатты қорғау шаралары сақталған жағдайда су объектілеріне теріс әсер ету мүмкін емес.

Жер бетіне әсері

Пайдалану кезінде өндіріс және тұтыну қалдықтарының 6 қауіпсіз түрі түзілетін болады. Қауіпті қалдықтар түзілмейді.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының түзілуінің жалпы көлемі жылына 95,6303 т құрайды. Өндірістің және тұтынудың пайда болған қалдықтары көмуге немесе кәдеге жаратуға бөгде ұйымдарға беріледі.

Қалдықтарды көму лимиттері «ИНТАР» ЖШС-нің өз қалдықтарын жинақтаушысының болмауына байланысты белгіленбейді.

Флора мен фауна

Өсімдіктер мен жануарлар дүниесін шикізат ретінде пайдалану көзделмейді.

Өсімдік майларын өндіру цехы «Семей орманы» мемлекеттік орман табиғи резерватынан 108 км, Батыс Алтай мемлекеттік табиғи қорығынан 96 км және Төменгі Тұрғысын мемлекеттік табиғи қаумалынан (ботаникалық) 104 км қашықтықта орналасқан. Осылайша, қызмет ЕҚТА аумағында және олардың қорғау аймақтарында теріс әсер етпейді.

Экологиялық бақылау бағдарламасы

«ИНТАР» ЖШС-інің объектісін пайдалану кезінде мамандандырылған зертхананы тарта отырып, эмиссиялар нормативтеріне және қоршаған ортаның жай-күйіне тұрақты мониторинг жүргізіледі.

Аспаптық мониторинг мыналарға қатысты:

1. СҚА шекарасындағы атмосфералық ауаның сапасы;
2. 0001, 0002, 0003 шығарындылар көздеріндегі шаң ұстау аппараттарының жұмыс тиімділігін тексеру.

Деректер тоқсан сайынғы есептілікті беру кезінде «Шығыс Қазақстан облысы бойынша экология департаменті» РММ-сіне жіберіледі.

Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары

«ИНТАР» ЖШС-і келесі табиғатты қорғау іс-шараларын іске асырады:

- СҚА шекарасындағы атмосфералық ауаның сапасын бақылау;

- Қалдықтарды кәдеге жаратуға және көмуге беру.

Табиғатты қорғау іс-шараларын іске асыруға 2,85 млн. теңге жоспарланған.

Қорытындылар

Атмосфералық ауаға шығарындылардың әсері шамалы, өйткені «ИНТАР» ЖШС-і цехының шегінде тұрғын және қоғамдық ғимараттар жоқ. Шығарындылардың көлемі шамалы және 100 м СҚА-ынан тыс атмосфералық ауа сапасының нашарлауына әкелмейді. Қорытындылар жоба құрамындағы мамандандырылған есептеулермен расталды.

Объект биологиялық жүйеге (өсімдіктер мен жануарлар әлеміне, халыққа) айтарлықтай теріс әсер етпейді. Қазақстанның Қызыл кітабына енгізілген сирек өсімдіктер учаскеде жоқ. Жобамен жасыл желектерді кесу көзделмейді.

Топырақ пен жер бетіне теріс әсер етуге жол берілмейді, өйткені қалдықтар шарт бойынша мамандандырылған ұйымдарға уақтылы берілетін болады.

Осылайша, барлық іс-шаралар сақталған жағдайда жобалық шешімдерді іске асыру қазіргі экологиялық жағдайды бұзбайды, қоршаған ортаға материалдық өзгерістер әкелмейді, халықтың денсаулығына теріс әсер етпейді.

НЕТЕХНИЧЕСКОЕ РЕЗЮМЕ
по материалам для получения Экологического разрешения на воздействие
Цеха по производству растительного масла ТОО «ИНТАР»

Целью работы является получение Экологического разрешения на воздействие для цеха по производству растительных масел ТОО «ИНТАР» на срок с 2026 по 2034 г.г.

Цех по производству растительных масел ТОО «ИНТАР» расположен по адресу: Восточно-Казахстанская область, 070006, г. Усть-Каменогорск, пр. Абая, 181/18.

В настоящее время предприятие действующее, работает в рамках действующего разрешения на эмиссии в окружающую среду № KZ15VDD00102734 от 26.10.2018 года. Основным сырьем являются семена подсолнечника, закупаемые у местных крестьянских хозяйств. Объем перерабатываемых семян подсолнечника изменению не подлежит и составляет 8000 т/год.

В состав цеха входя следующие объекты: склад семян подсолнечника, нория №1, очистительная машина Петкус, камнеуловитель, рушилка и веялка, отделение теплогенератора.

Для снабжения теплом технологического оборудования (жаровен) и отопления помещений в цехе установлен теплогенератор на твердом топливе. Годовой расход лузги подсолнечника составляет 418 т, сора семян подсолнечника 50 т, угля месторождения Каражыра – 5 т (резервное топливо на случай отсутствия лузги в зимнее время).

Согласно пп.4.1.2. п.4 раздела 2 приложения 2 ЭК РК, цех по производству растительного масла относится к объектам II категории, как объект по обработке и переработка растительного сырья с производственной мощностью менее 300 тонн в сутки.

Решением РГУ «Департамент экологии по Восточно-Казахстанской области» от 28.09.2021 года об определении категории объекта, оказывающего негативное воздействие на окружающую среду для ТОО «ИНТАР» определена II категория.

Место осуществления деятельности

Цех по производству растительных масел ТОО «ИНТАР» находится на территории г. Усть-Каменогорска Восточно-Казахстанской области.

Расстояние до ближайшей железнодорожной станции «Оскемен-1» – 5,6 км.

Предприятие осуществляет свою деятельность на земельном участке на праве частной собственности с кадастровым номером 05-085-030-150 площадью 0,2069 га. Целевое назначение участка: для размещения цеха по производству растительного масла.

Ближайшая жилая зона расположена на расстоянии 222 м.

Координаты угловых точек участка:

№ п/п	Координаты угловых точек участка	
	Северная широта	Восточная долгота
1	49°59'26.76"	82°38'18.52"
2	49°59'25.59"	82°38'19.65"
3	49°59'25.02"	82°38'18.34"
4	49°59'26.17"	82°38'17.13"

Воздействие на атмосферный воздух

В цехе имеется 11 источников выбросов загрязняющих веществ в атмосферу, из них 9 неорганизованных, содержащие в общей сложности 14 наименований загрязняющих веществ. Общий объем предполагаемых выбросов загрязняющих веществ от стационарных источников составит: 24,517 т/год, в том числе твердые – 6,664 т/год, газообразные – 17.853 т/год.

Негативного влияние на здоровье населения оказываться не будет, т.к. на основании проведенных расчетов, превышений предельных концентраций загрязняющих

веществ в атмосфере на границе жилой зоны и установленной санитарно-защитной зоны 100 м не обнаружено.

Согласно санитарно-эпидемиологическому заключению № KZ72VBZ00067141 от 24.07.2025 года для объекта определен размер СЗЗ 100 м (объект IV класса опасности).

Воздействие на водную среду

На период эксплуатации цеха по производству растительного масла водоснабжение – централизованное, от существующих водопроводных сетей. Водоотведение предусматривается в канализацию. Объем водопотребления на хозяйственно-питьевые нужды составляет 0,425 м³/сут, 85 м³/год.

Цех по производству растительных масел расположен за пределами установленной водоохранной зоны и полосы реки Ульба на расстоянии около 580 м от русла реки.

Сбросы загрязненных сточных вод в поверхностные водные объекты отсутствуют. Забор воды из реки не осуществляется. При соблюдении проектных решений и природоохранных мероприятий негативное воздействие на водные объекты невозможно.

Воздействие на почвенный покров

В процессе эксплуатации будет образовано 6 неопасных видов отходов производства и потребления. Опасные отходы не образуются.

Общий объем образования отходов производства и потребления составит 95,6303 т/год. Образующиеся отходы производства и потребления передаются сторонним организациям на захоронение, либо на утилизацию.

Лимиты захоронения отходов не устанавливаются ввиду отсутствия у ТОО «ИНТАР» собственного накопителя отходов.

Флора и фауна

Использование растительности и животного мира в качестве сырья не предусматривается.

Цех по производству растительных масел находится на расстоянии 108 км от Государственного лесного природного резервата «Семей орманы», 96 км от Западно-Алтайского государственного природного заповедника и 104 км от Нижне-Тургусунского государственного природного заказника (ботанического). Таким образом, деятельность не оказывает негативного влияния на территории ООПТ и их охранных зон.

Программа экологического контроля

При эксплуатации объекта ТОО «ИНТАР» ведется постоянный мониторинг за нормативами эмиссий и состоянием окружающей среды с привлечением специализированной лаборатории.

Инструментальный мониторинг касается:

1. качество атмосферного воздуха на границе СЗЗ;
2. проверка эффективности работы аппаратов пылеулавливания на источниках выбросов 0001, 0002, 0003.

Данные направляются в РГУ «Департамент экологии по Восточно-Казахстанской области» при подаче ежеквартальной отчетности.

План мероприятий по охране окружающей среды

ТОО «ИНТАР» будут реализованы следующие природоохранные мероприятия:

- Контроль качества атмосферного воздуха на границе СЗЗ;
- Передача отходов на утилизацию и захоронение.

На реализацию природоохранных мероприятий запланировано 2,85 млн.тенге.

Выводы

Влияние выбросов на атмосферный воздух незначительное, так как в пределах цеха ТОО «ИНТАР» отсутствуют жилые и общественные здания. Объемы выбросов незначительные и не обусловят ухудшения качества атмосферного воздуха за пределами СЗЗ 100 м. Выводы подтверждены специализированными расчетами в составе проектов.

Существенного негативного влияния на биологическую систему (растительный и животный мир, население) объект не окажет. Редкие растения, включенные в Красную книгу Казахстана, на участке отсутствуют. Проектом вырубка зеленых насаждений не предусматривается.

Воздействие на почвы и грунты допустимое, так как отходы будут своевременно передаваться специализированным организациям по договору.

Таким образом, при соблюдении всех мероприятий, реализация проектных решений не нарушит существующего экологического состояния, не даст материальных изменений в окружающей среде, отрицательного воздействия на здоровье населения не окажет.